

L'hora de la democràcia

L'escenari polític a Catalunya s'està movent ràpidament. En els propers mesos encara veurem molts més canvis de cares en els lideratges o en els caps de llista dels partits polítics convencionals.

Som a la legislatura del dret a decidir i anem cap a una nova legislatura: la de la independència i la construcció d'un nou estat.

Els partits i els ciutadans s'estan organitzant per aquests objectius i els partits que no ho han fet de forma clara o no ho volen fer, s'estan esquinçant en bocins.

També patiran la desconfiança dels ciutadans aquells partits que, malgrat el moment històric, es mouen sota tàctiques de poder o de velles lluites internes que poden llastar una acció política unitària o coordinada a favor de la independència.

Els ciutadans demanen

dos nivells de treball, que cal que siguin coordinats i de consens entre les forces polítiques: l'aprofundiment dels mecanismes democràtics i de transparència de les institucions i l'exercici de la nostra sobirania.

Ambdós han de revertir en més llibertat per a la ciutadania i la millora de la qualitat de la nostra democràcia. Els ciutadans volen respostes i els seus representants les han de donar.

Serà un estiu de canvis i d'agafar forces per la tardor que ens espera. Un estiu d'esperança per als ciutadans. No ens podem distreure d'aquests objectius i des de Reagrupament seguim treballant per la regeneració democràtica i pel nostre futur lliure.

Rut Carandell
Vicepresidenta de Reagrupament



Sumari

Internacional

Mr. Juncker ens ensenya el camí
per Josep Sort

PÀGINA 2

Municipalisme

L'hora de decidir

per Carles Bonaventura

PÀGINA 3

Cultura

Revolució copernicana

per Montserrat Tudela

PÀGINA 4

Ploma convidada

Cristians pel dret a decidir

per Francesc Romeu

PÀGINA 5

Territorials

11S2014 i 9N2014, dues dates, un País

per Jordi Tomàs i Vila

PÀGINA 6

Vida parlamentària

I si comencem a dir que no som espanyols

per Boi Fusté

PÀGINA 7

I més...

La secció habitual de llibres de Pere Torra i la secció d'humor

Mr. Juncker ens ensenya el camí

Ja durant la campanya electoral darrera, la del Parlament Europeu, el llavors candidat a president de la Comissió Europea, el luxemburguès Jean Claude Juncker, va donar mostres de seguidisme a les consignes del PP espanyol. Fins a cert punt era lògic que passés, atès que s'hi jugava les garrofes. Havia de fer el paperot durant la campanya. I, de totes maneres, difícilment adoptaria una actitud tan oposada al reconeixement de Catalunya com la de la persona que aspirava a reemplaçar, el portuguès Durao Barroso, veritable súbdit dels mandats dels populars espanyols, amb una total manca de dignitat que feia basarda.

Un cop celebrades les eleccions, Juncker ha aconseguit la nominació com a futur president de la Comissió Europea per part del Consell Europeu, format pels caps d'Estat i de Govern de la Unió Europea, el passat 27 de juny. Val a dir, que la nominació no fou unànime, atès que el Regne Unit i Hongria votaren en contra. Ara només resta la seva ratificació per part del Parlament Europeu, prevista per a la tardor.

Com no podia ser d'una altra manera, els eurodiputats catalans no han perdut el temps per demanar-li el seu posicionament respecte la consulta del 9N. Així, a pregunta del eurodiputat del grup dels Verds, Josep Maria Terricabras, el senyor Juncker ha contestat, primer, el típic i tòpic recurs que això és un assumpte que ho ha de



resoldre a nivell intern (volia dir espanyol), i que la UE no hi ha d'intervenir. Però ha estat quan se li ha repreguntat, collant-lo una mica més, quan ha esclatat amb una frase totalment significativa: "No et converteixes en estat membre de la UE enviant una carta". Una resposta inesperada, però, repeteixo, altament significativa.

Naturalment, Juncker es referia a la carta que el president Artur Mas va enviar a diversos caps d'estat i de govern el passat mes de gener, on explicava la proposta de celebració de la consulta i el fet que el govern espanyol es negava a admetre cap de les cinc vies legals per a portar-la a terme, de manera que la seva negativa no era pas jurídica, sinó de base estrictament política.

La tramesa d'aquesta carta, com es recordarà, va generar l'enèsima onada d'indignació patrioterica espanyola, que va ser entomada amb estoïcisme per part del president Mas, i, en general, pels catalans, farts ja de tanta comèdia.

Però ve't aquí que malgrat els intents de menysprear-

la i de treure-li cap mena de rellevància, passa que, uns quants mesos després, un dels seus receptors la tenia perfectament en compte, i encara que per intoxicar-la, atès que en ella no es demava en cap moment l'accés d'una Catalunya independent a la UE, el futur President de la Comissió Europea hi va fer una referència expressa. Això vol dir, en termes d'impacte polític, que la iniciativa en va tenir, i que figura en l'agenda política europea. És un fet pel qual cal felicitar a la diplomàcia catalana, i al mateix President.

Ja des d'ara sabem del cert que les iniciatives en pro de la consulta, a nivell de la UE, no cauen en un sac foradat. Caldrà seguir per aquest camí marcat. I insistir-hi tot el que calgui per aconseguir el nostre objectiu: que la Unió Europea reconegui que es tracta d'un afer propi. Aquesta serà, de fet ja ho està sent, una gran victòria.

Josep Sort



L'hora de decidir

El cap de setmana de l'11, 12 i 13 de juliol, el diari *El Punt Avui* celebra a Girona les Jornades Catalunya, Llibertat i Dignitat, aquest any amb més activitats que mai. Concretament, però, jo em vull referir a l'acte que es fa dissabte a les 11 del matí, en què el món municipal vol fer una crida a favor de la consulta del 9 de novembre i del dret dels catalans a decidir el seu futur en llibertat.

Aquest és l'objectiu de la convocatòria que fa, en aquest cas, l'Associació Catalana de Municipis (ACM) aquest 12 de juliol. La intenció és aplegar a la ciutat de Girona el màxim nombre de càrrecs municipals, tant els actuals com els que hi ha hagut des de la recuperació de la democràcia, amb una única condició: que siguin partidaris de la celebració de la consulta que el president de la Generalitat convocarà per al 9 de novembre d'enguany.

En aquest sentit, els alcaldes i regidors ara en actiu estan cridats a donar suport, a través dels acords que s'han de prendre en els plens dels ajuntaments, al manifest *L'hora de decidir* (www.elpuntavui.cat/l-hora-de-decidir.html), un text que ha estat consensuat entre diverses associacions municipalistes del país que són partidàries de la consulta. La novetat en aquesta ocasió és que també poden donar suport al manifest a títol personal les persones que hagin ocupat càrrecs a les institucions locals en algun moment de la nostra història recent, des de les primeres eleccions democràtiques. Els exalcaldes i exregidors es poden adherir al



manifest a través d'una pàgina web que el diari *El Punt Avui* ha creat amb aquest objectiu (www.elpuntavui.cat.cat) arran de les jornades sobiranistes abans esmentades.

Per tant, l'acte municipalista de l'ACM s'emmarca en aquestes jornades, i la idea és reunir al pavelló de Fontajau, a Girona, alguns dels molts càrrecs municipals d'arreu del país que durant aquest mes s'han adherit al manifest. A l'acte també hi serà present una delegació de l'Associació de Municipis per la Independència (AMI), que hi ha donat suport.

En el text del manifest es diu que els ajuntaments són l'administració més propera al ciutadà, a partir de la qual es canalitzen les necessitats bàsiques dels ciutadans, i apel·la a la llarga tradició municipalista del país. Els ajuntaments, tal com es diu en el document, són els que sempre han fet sentir la veu dels ciutadans i ciutadanes compromesos amb l'autogovern i, en aquest sentit, recorda el paper que les corporacions locals van tenir en l'etapa de la Mancomunitat. En el text es fa referència, també, a les retallades de

l'Estatut del 2006 i a la destrossa que hi va fer el Tribunal Constitucional espanyol el 2010. En el manifest es defensa la voluntat dels ajuntaments de donar suport al dret a decidir del poble de Catalunya i s'anuncia el compromís dels ajuntaments a col·laborar en tot el que estigui al seu abast en la celebració de la consulta i a facilitar-ne el desenvolupament en els termes que disposi el Parlament de Catalunya, com a dipositori de la sobirania de la nació catalana.

Des de Reagrupament, sempre hem repetit que el paper del municipalisme serà determinant en el procés sobiranista, en el procés cap a l'estat propi. Aquest 12 de juliol, amb la iniciativa de l'ACM, en tenim un nou exemple; un exemple que torna a posar de manifest la importància que tenen per al país les eleccions municipals del maig de l'any que ve, en què caldrà assegurar majories independentistes a tots els ajuntaments de Catalunya.

Carles Bonaventura
Regidor de l'Ajuntament
de Girona



Revolució copernicana catalana

Quan Copèrnic va descobrir que la Terra no era el centre de l'Univers, sinó solament un planeta, va ser objecte de mofes dels capitosts del saber i dels que exercien el poder. El seu seguidor, Galileu, va ser obligat per la Inquisició a abjurar de la seva heretgia. Que la Terra no fos el centre del món era humiliant per a l'home i el seu món, perquè quedava en una posició secundària en l'Univers. Els contemporanis de Copèrnic i Galileu eren incapaços de fer un esforç intel·lectual per veure l'Univers des d'un altre punt de vista.

Explico aquest fet històric, per recordar que és difícil comprendre una revolució en perspectiva, atès que per a això cal que estiguem preparats per a veure totes les coses des d'un punt de vista nou, i per a modificar tota la tradició cultural que ens ha configurat com a persones i com a poble.

I la independència de Catalunya és una revolució amb tota regla. Tots els catalans de la Comunitat Autònoma vius, els nostres besavis, avis i pares i mares hem viscut –o sobreviscut– dins les fronteres espanyoles. I és molt difícil treure'ns aquesta ascendència espanyola. Assumir que existeix la possibilitat molt factible que Catalunya esdevingui un Estat de dret independent és una revolució copernicana per a tots els independentistes, però també per als unionistes, siguin catalans o siguin espanyols.

Crec fermament que sovint ens falta perspectiva per veure la revolució copernicana que estem protagonitzant el poble català: fundar de manera pacífica un Estat nou –o refundar-lo, perquè ens el van prendre amb les armes–. I si dic que ens falta perspectiva és perquè avui, 9 de juliol, quan falten exactament quatre mesos perquè s'esdevingui



el fet històric més important del nostre poble, el referèndum per a la independència, encara no estem utilitzant els mitjans de comunicació, l'arma més poderosa que existeix al segle XXI, per difondre la justícia, la legitimitat, la necessitat i la legalitat de la restitució de la nostra llibertat a través de la democràcia. A quatre mesos del referèndum estem escoltant una i una altra vegada qüestions relatives al "dret a decidir", el gran punt del programa electoral que duia la majoria dels diputats del nostre Parlament legítim. El "dret a decidir" ja el vam votar. Ja té majoria absoluta al Parlament. Ja s'ha anunciat la convocatòria i la pregunta per exercir-lo. Ja vam passar mesos de discussions bizantines sobre si el MHP Artur Mas ens convocaria o no. Això ja està. Ara el que cal és omplir el país de què significa la independència, quin serà el procés posterior al 9N, com la independència ens canviarà políticament als catalans i què passarà si no assolim la independència. Perquè és obvi que hi ha dues possibilitats, que assolim la independència o que no l'assolim. Però, si no l'assolim, a Catalunya tampoc res serà igual políticament. I això també cal explicar-ho.

Votar una cosa tan transcendent com la independència de Catalunya exigeix coneixements per part de la població. No es pot

demanar al ciutadà desinteressat per la política que vagi a votar amb un sac d'incerteses, de desconeixement. Cal que tots els ciutadans de Catalunya arribin al dia 9 de novembre de 2014 sabent què vol dir ser independents i com es gestionarà el procés d'independència.

Estem immersos en la revolució copernicana catalana. És un moment de reconstrucció de l'estructura política. Cal explicar-ho. I queden només quatre mesos. No podem desenfocar la comunicació política en si votarem o no votarem, perquè això ja ho vam votar i va triomfar en el Parlament. Hem d'alliberar la nostra ànima d'espanyolitat, pensant a veure què ens deixen fer els espanyols. No caiguem en el parany dels conciutadans de Copèrnic que no podien assumir el seu rol en l'Univers.

Tots els ciutadans tenen el dret de saber què votaran, perquè no es pot arribar a les urnes amb dèficit de coneixement de la Catalunya independent o la Catalunya que no ha volgut ser independent el 9N (cosa que suplico als déus de l'Olimp que no succeeixi).

Cal iniciar amb urgència la campanya pel Sí+Sí per terra, mar i aire.

Montserrat Tudela



Cristians pel dret a decidir

Quina és la postura dels cristians davant del Dret a Decidir o del procés sobiranista? La resposta seria que entre els cristians hi podem trobar tantes postures com trobem en la societat civil. I ¿en quina proporció? Doncs, en la mateixa proporció que en la societat; atès que la comunitat cristiana es construeix a partir de les mateixes persones que formen la societat i amb els seus mateixos parers. I també hauríem de precisar que el terme cristià engloba no només la seva immensa majoria: el catòlics; sinó també els protestants (molt diversificats), els ortodoxos i els anglicans, nascuts o residents entre nosaltres.

Ara bé, la gran massa que apareix com a imatge pública dels cristians solen ser sempre els catòlics, pel seu caràcter majoritari, més antic entre nosaltres i més jeràrquic. Per això, el que emergeix més en la imatge pública dels cristians sempre és l'opinió dels bisbes catòlics o dels seus líders.

A principis d'aquest any 2014, el 23 de gener, l'abat de Montserrat, Josep Maria Soler, va fer una interessant conferència-col·loqui dins del cicle Moment Zero, coorganitzat pel diari *El Punt-Avui*, l'entitat Moment Zero i el Born Centre Cultural, on es va posicionar ben clarament a favor de que "tota nació té dret a decidir el seu futur". I no ho va fer pas des d'una postura política o partidista, sinó des del punt de vista ètic, tot defensant que es respecti el joc democràtic i la laïcitat positiva. Això es va produir en una sessió a dins d'un cicle de jornades que analitzen sectorialment la situació que viu ara el nostre país i els reptes als quals s'enfronta en aquest moment.

L'abat de Montserrat ho va fer aleshores des del punt de vista de l'Església catalana i va recordar que els nostres bisbes de Catalunya, en el document conjunt titulat "Les Arrels Cristianes de Catalunya", publicat el desembre de 1985, ja van reconèixer "la realitat nacional de Catalunya". Per tant, fent un exercici de lògica clara i diàfana, Soler va dir que "si Catalunya és una nació, tota nació té dret a decidir el seu futur", i -si és així- "el poble de Catalunya té dret a ser consultat". Deixant ben clar que "no estem davant d'una qüestió partidista o d'una batalla estrictament política, sinó que estem davant d'una qüestió ètica". Tant és així que no és comprèn gens la posició

que manté el govern espanyol, "atesa la seriositat del procés", per això -deia ell- ara "el que caldria és establir ponts de diàleg".

Passats ja més de 25 anys d'aquell document de l'episcopat català, "Les Arrels Cristianes de Catalunya", fa ben poc els nostres bisbes van tornar a reafirmar-se en la totalitat del seu contingut, fent-ne públic un altre, titulat "Al Servei del nostre Poble", publicat el gener del 2011, i on deixen ben clar que totes les postures polítiques que hi ha al nostre país són ben "legítimes" i que l'església catalana sempre estarà al costat del que decideixi el nostre poble.

No està gens malament que al final del trajecte d'aquest procés sobiranista ens trobem amb una Església que ens espera a l'estació del final del trajecte i que reconeix el que decideixi el poble, però alguns cristians també trobem a faltar en aquest moment una Església que no sols ens rep al final d'un procés sinó que sap també acompanyar-nos a dins del tren d'aquest procés, que il·lumini, que guiï, que assenyali els punts ètics i morals que s'han de tenir en compte.

Per això, agraeixo molt l'esperit agosarat de l'abat de Montserrat quan va assenyalar en aquest col·loqui que ell creu que "és important que el procés es visqui amb serenitat i pau, i que no hi hagi crispació ni agressivitat, fet que faria perdre credibilitat". Si recordem aquest últim document dels bisbes de Catalunya, allà també s'hi defensava "la legitimitat moral de totes les opcions polítiques que es basin en el respecte de la dignitat inalienable de les persones i dels pobles, i que reconguin amb paciència la pau i la justícia".

Aquestes paraules contrasten i desentonen molt amb les repetides declaracions del nou secretari i portaveu de la Conferència Episcopal Espanyola, José Maria Gil Tamayo, en les quals considerava "inadmissible i immoral" la consulta per a la independència de Catalunya. En aquest punt, l'abat Soler no va tenir cap recança a reconèixer que "la posició dels bisbes de Catalunya no ha estat compresa en els documents de la Conferència Episcopal Espanyola, que han anat repetint (any rere any) sense matisos, la defensa de la unitat d'Espanya com un bé moral que, segons afirmen, implica l'obligació de tenir-ne cura i de mantenir-la". Com també,

va assenyalar l'abat, hi ha un gran i profund desacord amb el to dels mitjans de comunicació de la Conferència Episcopal Espanyola, l'antiga COPE i la nova 13TV. Sobre aquests mitjans -va dir- no és que hagin de tancar, sinó que s'ha de procurar la "conversió" vers unes postures molt més respectuoses amb el que pensin els altres i, si això no dóna resultat, "anar més enllà".

Sobre el supòsit que Catalunya esdevingués un nou estat i preguntat sobre la preocupació de què faria aleshores la Santa Seu, l'abat Soler va tranquil·litzar l'auditori tot dient que "la pràctica normal del Vaticà si hi ha un estat és reconèixer-lo i establir-hi relacions diplomàtiques", mentre que va assegurar que el papa Francesc està perfectament al corrent de tot el que succeeix a Catalunya i no pel que li poden dir els altres des d'Espanya, sinó directament des de Catalunya. Això ho hem vist ben clar quan el papa va ser entrevistat pel corresposal de "La Vanguardia", Henrique Cymerman, el passat divendres 13 de juny. El papa Francesc deia que "cal estudiar cas per cas. Escòcia, la Padània, Catalunya". I que "la secessió d'un país s'ha d'agafar amb pinces". No es va mullar, però va ser respectuós (o diplomàtic).

Però tot fa pensar que, en la visita conjunta de la totalitat dels bisbes catalans que van fer a Roma (el passat més de març, amb motiu de la famosa "visita ad limina" dels bisbes espanyols), el papa Francesc els va assegurar a ells que la Santa Seu sempre seguiria els passos dels bisbes del lloc. Això només ho pot dir un home, Jorge Mario Bergoglio, que recorda com ell va ser bisbe de Buenos Aires i que aleshores ell i només ell sabia el que passava a l'Argentina i el que més li convenia al seu país i a la seva Església. Més que la diplomàcia vaticana.

Per acabar, l'Església catòlica en la seva doctrina té molt clar que els drets dels pobles són tan importants i respectables com els drets individuals de les persones (d'on dimanen), per això, en teoria defensa el dret a decidir i el dret sobirà; però, després, en la pràctica, la política conservadora i l'espanyolisme ranci dels bisbes espanyols i l'excessiva prudència dels bisbes catalans ens deixa per sempre abandonats, mentre esperem arribar a l'estació final i que se'ns reconegui.

11S2014 i 9N2014, dues dates, un País



Tenim per davant probablement els millors dies de la nostra història com a país, i d'això ens n'hem d'alegrar, aprofitar i treballar per aconseguir el nostre objectiu que és la nostra llibertat com a poble.

El dia 11 d'aquest proper setembre, l'Assemblea Nacional Catalana ha convocat el que sembla la manifestació pacífica més important que hàgim fet mai a Catalunya, ni més ni menys, es vol fer la "V" de victòria omplint d'independentistes l'avinguda Diagonal i la Gran Via de les Corts Catalanes a la capital de casa nostra. L'objectiu de la "mani", diuen alguns que és fer saber al món que volem votar, però l'objectiu real és fer saber al món sencer i al propi govern de la Generalitat que els ciutadans de Catalunya volem la independència. Per tant, tots cap allà!

El president de la Generalitat, amb el suport de la part majoritària dels grups parlamentaris, ha proposat, per al dia 9 de novembre d'aquest mateix

any, l'anomenada consulta al poble de Catalunya per saber si vol o no vol la independència. Perfecte, màxim suport, doncs a fer-ho, sí o sí! Ara bé, davant la negativa constant del "gobierno Espanyol" a deixar-nos votar, que podem fer els catalans?

Tenint en compte que l'11S2014 serà un gran èxit, i aquí tots els ciutadans de Catalunya en serem responsables, si no ho és, el president de la Generalitat Artur Mas i el cap de l'oposició Oriol Junqueres, l'endemà de la manifestació haurien de fer un gran govern de concentració nacional amb la voluntat inequívoca de l'assoliment ja de la independència de Catalunya.

Arribats en aquest punt, entenent que el govern Espanyol continuarà enrocat amb el no a la consulta amb excuses constitucionals i entenent també que l'actual legalitat catalana i espanyola avui per avui és el mateix, el nou govern català, amb el suport de tot un poble que ha sortit al carrer, haurà de tirar pel dret per aconseguir els

objectius marcats.

L'única manera per a fer la consulta és fer prèviament una declaració unilateral d'independència. Per tant, entre l'11S2014 i el 9N2014, el Parlament de Catalunya ha de fer una DUI i així ja sí que tindrem la legalitat catalana per a poder fer el referèndum de ratificació el proper 9 de novembre. O caixa o faixa!

Cal recordar que el Parlament de Catalunya es va declarar sobirà fa pocs mesos. Alguns diran que el país no està preparat per a fer una DUI, però, ho estarà d'aquí a un any?, i d'aquí a dos? Ho estarà després d'unes eleccions plebiscitàries sense el consentiment de l'estat Espanyol? Esperem doncs, que el cap del govern català i el cap de l'oposició hagin fet els deures i tinguin el país preparat per a fer el que segurament serà el més important de la nostra història.

I si comencem a dir que no som espanyols



La Constitució i que la sobirania resideix en el poble espanyol és la màxima dels nacionalistes espanyols per dir-nos que els catalans no tenim el dret democràtic al vot per decidir el nostre futur. El govern espanyol defensa el seu no al dret d'autodeterminació, d'acord una legalitat que nosaltres, els catalans del 1978 amb dret a vot, vàrem legitimar. El que no diuen els nacionalistes espanyols és que, si és va poder fer un pacte al 1978, per què al 2014 no se'n pot fer un altre? En democràcia, les majories determinen noves realitats si ho proposen i són escollides mitjançant unes eleccions lliures i democràtiques.

Catalunya i els catalans hem comprovat que el pacte de la "transició" és fum. Els nacionalistes espanyols volen construir, i ara legalment, la seva nació, Espanya. Cal abans, però, exterminar amb cura, l'Estat de les Autonomies. Les elits nacionals espanyoles, instal·lades a Madrid, mai han volgut construir un Estat ni federal ni confederal, i el de les Autonomies sempre ha estat una concessió amb data de caducitat.

Que la Constitució fruit d'un pacte ara és paper mullat, això sí, legal, ho sabem els demòcrates i els que hem sofert la seva interpretació interessada, partidista i gens objectiva.

Escoltar en Rajoy i els del PSOE que els catalans no tenim dret a votar, i que si algú ho ha de fer són els espanyols en matèries que afecten el conjunt dels espanyols, ja que els nacionalistes espanyols són els legítims propietaris del territori espanyol, necessita una resposta urgent.

En primer lloc, cal denunciar, tot i que pugui produir butllofes, que són els nacionalistes espanyols els que s'oposen que els catalans votem. Després cal fer el pas definitiu que acompanyi el relat fins el final del perquè volem la independència. Si volem autodeterminar-nos, és per tot un seguit de motius i un d'ells, tot i que no pugui ser el més important, és per deixar de ser **ESpanyols**. Per cert, per als nacionalistes espanyols, no deixa de ser la seva "Tizona" particular, "en Espanya solo hay españoles".

Desmuntar aquesta fal·làcia ha de ser una prioritat. Recentralització, espoli, ofec, són aspectes prou explicats en el nostre argumentari. La llengua i els nostres aspectes identitaris conformen el perquè volem fer foc nou. Arrodonir-ho, i per desmentir la nostra espanyolitat volguda, cal fer la campanya de més contingut ideològic i de país mai feta. Ara, i perquè quedí clar, els partits i societat civil que volem votar SI i SI hauríem de dir que una de les raons, que fins ara no hem usat, és que volem deixar de ser **espanyols**. Desmuntar la seva coartada és cabdal i que el conjunt dels espanyols sàpiguen el perquè de tot plegat també.

6 de Juliol 2014



Boi Fusté



Un brillant retrat de la sordidesa de la postguerra

Pep Coll, *Dos taüts negres i dos de blancs*, Proa, Barcelona, 2013.

L'escriptor pallarès Pep Coll acaba d'obtenir el Premi Crexells amb el seu darrer llibre, publicat l'agost de 2013. És una excel·lent novel·la basada en uns terribles fets que van tenir lloc el 1943: l'assassinat d'una família —un matrimoni i dues filles— en una masoveria de la vall de Carreu, al Pallars Jussà.

Coll mateix esmenta el precedent de la cèlebre obra de Truman Capote, que té, com a títol complet, *A sang freda: veritable relació d'un assassinat múltiple i les seves conseqüències* (en català, en tenim una magnífica traducció a càrrec de l'enyorat Avel·lí Artís-Gener), un relat també basat en fets reals amb el mateix nombre de víctimes i d'assassins, que també comparteix l'ambient rural i isolat. Capote descriu Holcomb (Kansas) dient que "la contrada, amb els seus celatges intensament blaus i l'aire net del desert, té una atmosfera que més aviat sembla del Llunyà Oest que de l'Oest Mitjà". Crec que la "ficcionalització" de Coll és superior; en canvi, Capote pretenia més la crònica, tot i que enquadrava la seva obra en un nou gènere literari que anomenava "novel·la de no-ficció".

Dins la producció de Pep Coll hi ha una altra novel·la que també es basa en fets reals. Es tracta de *Les senyorettes de Lourdes* (Premi Sant Jordi 2007), un text on l'autor mostra la seva gran habilitat per donar versemblança a la història



de Bernadeto, la pastora occitana que va veure "una senyoreta amb un vestit blanc" en una cova. Coll hi retrata amb encert com s'originen els relats ulteriors sobre els fets, definitivament conceptuals com a miraculosos.

La darrera novel·la de Coll està estructurada amb una gran intel·ligència narrativa. Compta amb 19 capítols dedicats a les "biografies" dels diversos personatges, però col·locats en una enginyosa progressió en la revelació dels fets. A mig llibre, ja sabem quins han estat els assassins, però això no és l'important. Fins i tot, en diverses ocasions, es fa explícit l'avanç dels esdeveniments, de manera semblant -si bé amb menys radicalitat- a *Crònica d'una mort anunciada* de Garcia Márquez: "Ni el mitjà de revés ni la roba que s'ha posat aquest matí, no se les traurà mai més. Tal com va vestida aquest matí, així l'han d'enterrar" (p. 98)

Encara que en sapiguem el desenllaç i coneguem els culpables

del crim, no decau el nostre interès per a conèixer el com, els detalls, els motius... Per això, el llibre ens atrapa com tan sols saben fer els escriptors amb ofici. A més, a cada capítol, la narració, tot i mantenir la 3a persona omniscient, adopta el punt de vista de cada personatge, cosa que enriqueix el relat i en potencia l'interès i l'amenitat.

La novel·la reix a mostrar la sordidesa de la postguerra: gent embrutida o atemorida encara per la guerra, moltes enveges entre veïns, la duresa de la vida, guàrdies civils sense escrúpols, una justícia corrupta dins un règim opressiu... Com expressa, amb lucidesa, un dels personatges: "La cony de guerra ho va trasbalsar tot (...). Els homes en edat de treballar feien el mandra tot el sant dia encauats a les esplugues; les dones havien d'estar per les necessitats dels homes, i en aquesta situació les persones joves es van tornar com les feres" (p. 231)

Al costat d'aquest negre panorama, també apareixen bones persones com el benintencionat propietari de Granollers capaç de construir un camp de tennis en aquell feréstec indret; el jove testimoni que encara és viu; l'amic que s'ocupa dels taüts i de trobar cementiri per les víctimes; el músic desaparegut durant la guerra, etc.

Malgrat la seva ambientació, no es tracta d'una novel·la rural en el sentit del terme en la nostra tradició. Tampoc no és una novel·la negra, tot i narrar uns crims esgarrifosos. És sobretot un magnífic llibre per llegir. Si no ho han fet, els el recomano per aquestes vacances sota una ombra ben fresca.

Humor

Lluís Boet

